

A fiatalok helyzete

Vizsgáljuk meg az anyagot, amivel a kisebbségi magyar kulturát kiépíteni szeretnénk. Vizsgáljuk meg magunkat, a délszlávországi magyar fiatalokat. Milyen műveltségi és gazdasági állapotban élnek a magyar fiatalok?

A magyar ifjúságról sem műveltségi, sem gazdasági tekintetben nem áll rendelkezésünkre semmiféle kimutatás, tehát csakis az egyéni megfigyelés és tapasztalat adataira támaszkodhatunk.

Ugy a gazdasági mint a műveltségi helyzetet a foglalkozási ágak szerint lehet a legkönnyebben megvizsgálni.

A magyar ifjúság — mint az egész kisebbségi magyarság a foglalkozások szerint a következőképpen oszlik meg.

1. Östermelés:

a) Napszámos, zselér.

b) Kis- és középbirtokos (10—150 hold földdel). Nagyobb földbirtokosság nincs számbavehető.

2. Ipar, kereskedelem:

a) Kéziipar. (Ide számítjuk a részben géperővel, de kevés emberrel dolgozó ipart is).

b) Gyáripar.

c) Kiskereskedelem. (Főleg falvakban).

d) Nagykereskedelem. (Városokban).

3. Értelmi pályák:

a) Magánhivatalnok és tisztviselő.

b) Közhivatalnok. (Tanító, tanár és némileg a közigazgatási pályán).

c) Szabad foglalkozási pályák. (Ügyvéd, orvos stb.)

Más számbavehető pályán nem dolgoznak a kisebbségi magyarok.

Vegyük először az anyagi helyzetet, mert ez elhatározón befolyásolja a műveltségi állapotot.

Itt általánosságban határozottan meg lehet állapítani, hogy az ifjúság — mint általában a kisebbségi magyarság — nehéz anyagi viszonyok között él. Az utóbbi hat esztendő gazdasági válsága veszélyesen megingatta a magyar egzisztenciákat. Ma úgyszólván nincs magyar földbirtokos, kereskedő, kis- és nagyiparos, bármilyen

kis- vagy középtőkés, aki ne küzdene nagy adósságokkal, vagy anyagi helyzete ne rendült volna meg valamilyen módon. A fiatal-ság ennek következtében 80—90 százalékban súlyos anyagi helyzetben tengődik és teljesen bizonytalan holnapnak néz elé.

Vegyük sorba.

A napszámos, zsellér fiatalok folytatják apáik nyomorúságos életét. A nagy mezei munkák idején az ellátásért és néhány dinár napszámért dolgoznak, vagy egész évre elszegődnek béresnek, cselédnek. Megkeresnek — jó esetben — 8—12 métermázsa búzát, 400—1000 dinárt és ebből kell ruházkodniok, télen át élniök (és a farsangi mulatozás is erre a siralmas kis összegre van utalva). De ez az évi 2000—2500 dinárra rúgó kereset a jobbik eset, mert a falún is nagy a munkanélküliség és nagyon örülhet az, aki ennyi jövedelemre tesz szert.

A földbirtokos ifjúság anyagi helyzete szorosan a földhöz van kötve, tehát szintén nagyon súlyos.

Ugyanez áll a kisiparban, gyáriparban és a kereskedelemben dolgozó ifjúság anyagi körülményeire. Éhbérért dolgozik ma a szakképzett kisiparos-ifjú, a fizetése alig elég arra, hogy táplálkozzék és a lakását fizesse, ruházatra, szórakozásra már a szájától kell elvonni a falatot. Abban az esetben ha van munka; ha nincs, akkor Isten kegyelméből tengődik az ember.

Az értelmi pályára készülő fiatalok anyagi helyzete éppen olyan súlyos, mint az őstermeléssel, iparral, vagy kereskedelemmel foglalkozóké, azonban az a körülmény, hogy a főiskolások nyomora azt a társadalmi réteget sújtja, amely vezetésre hivatott, amely a kultúra legerősebb védője és építője, fokozott jelentőséget ad az intellektuel pályák fiataljai rossz anyagi helyzetének. Az intellektuel foglalkozási ágakra lépő ifjúság különböző társadalmi rétegből toborzódik, a fentebb felsorolt gazdasági ágak — a föld-nélküli őstermelő kivételével — mindegyike ad emberanyagot az értelmi pályákra. Nálunk nincs az úgynevezett, háborúelőtti értelemben vett „úri osztály“, amely az értelmi pályák utánpótlását egyedül ellátná, ez az osztály a volt Vajdaság területének újabb-keletü telepítése miatt történelmileg nem fejlődött ki. Ami vezető úri osztály a háború előtt a közigazgatás körül kialakult, a háború után a rezsimváltozással összezsugorodott, eltűnt; a jómódú földbirtokos osztály — a szűkkörű nagybirtokosság kivételével — sohasem tudott a középosztály szintjére emelkedni. A mai intellektuel ifjúság tehát többféle foglalkozási ágból toborzódik, ugyanígy — a szülők foglalkozása szerint — más-más az anyagi helyzete is. Manapság minden foglalkozási ág pang, tehát bátran meg lehet állapítani, hogy az intellektuel pályákra készülő — vagy már készült — fiatalok túlnyomó része súlyos anyagi gondokkal küzd. A család csak ideig-óráig segítheti, mert a szülők egzisztenciája is meggingott és mire az ifjú bevégzi tanulmányait, már sokszor nemcsak magáról, hanem a családjának az ellátásáról is gondoskodnia kellene. Még ha sikerül is álláshoz, keresethez jutnia, akkor is

talán mondhatni nyomorog, tengődik, különösen ha éhbérért dolgozik, ami megszokott eset. Az anyagi bajok mindennapos teherként nehezedenek az ifjú vállaira, könnyen érthető, ha a kulturális ügyekre kevés erőfőlslege, kedve marad. Mert a kulturmunkához nemcsak lelkesedés és akarat kell, hanem ezeken kívül anyagi alap is. A fiatalok siralmas anyagi helyzete az oka egyrészt annak, hogy nálunk eddig az ifjúsági kulturális kísérletek olyan szórványosak és eredménytelenek voltak. A Hid példája mutatja, hogy az ifjúság a legnehezebb anyagi körülmények között is tud kulturális mozgalmat indítani, ha köreiben a tiszta meglátás és megértés közvéleménye alakul ki és csekély anyagi hozzájárulással — viszont bölcs gazdálkodással biztosítja a mozgalom fennmaradását.

A kulturális haladás szoros összefüggésben áll az anyagi körülményekkel és ezért nagyon fontos volna, hogy az ifjúság — és általában a magyar kisebbség — gazdasági helyzetéről kimutatás készüljön, mert csak így lehet a kulturális mozgalmakat reális alapokra építeni.

Tóth Bagi István

A szociális kérdés megoldása

Életünk útja egy hosszú öröm és szenvedésteli szoroson vezet keresztül. Ma azonban úgy érezzük, hogy nem megy minden rendben, úgy látszik a szorosból szakadékba estünk, oly hirtelen zuhanást, általános nyomort érzünk. Gazdasági világválság... munkanélküliség... a nincstelenség halálgyűrűje fojtogat. Sokan tanács-talanul és minden reményüket veszve állanak e körben. Mindenben, mindenkiben csalódva...

Ez nem egy személy megállapítása, aki mindent sötéten lát. Ó nem! Mindnyájan megegyeznek abban, hogy a mai társadalom beteg. A világot — mondja Max Nordau német író — össze lehet hasonlítani egy hatalmas kórházzal, amelyből dühös és fájdalmas zokogás hallatszik. Már egy fél százada annak, hogy az emberek orvosságot keresnek ennek, de a betegség el nem múlik, sőt a beteg állapota állandóan rosszabbodik.

A beteg ágyához több orvos jön. Mindegyik megvizsgálja a beteget és megmondja véleményét. Azonban az orvosok nem tudnak egymásközött megegyezni s három csoportra oszlanak: *liberalizmus, szocializmus és kereszténység*. A liberalizmus megpróbálta, hogy a betegséget letagadja, mert ő még nem értette meg a szociális kérdést. A szocialisták egyeznek a keresztényekkel amikor állítják, hogy ez a betegség fennáll, t. i., hogy a mai társadalom beteg. De amikor meg kell egyezniök a gyógyzóban, akkor nem értenek egyet.